

KATEKIZEM KATOLIŠKE CERKVE

Kompendij

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

MOTU PROPRIO
za odobritev in objavo
Kompendija
Katekizma katoliške Cerkve

Častitljivim bratom kardinalom, patriarhom, nadškofom, škofom, duhovnikom, diakonom in vsem članom božjega ljudstva

Pred dvajsetimi leti se je začela izdelava *Katekizma katoliške Cerkve*, ki ga je zaprosilo izredno zasedanje škofovske sinode ob dvajseti obletnici sklepa drugega vatikanskega cerkvenega zbora.

Neskončno sem hvaležen Gospodu Bogu, da je podaril Cerkvi ta *Katekizem*, ki ga je leta 1992 uradno objavil moj spoštovani in ljubljeni predhodnik papež Janez Pavel II.

Velika koristnost in dragocenost tega daru je potrjena zlasti s tem, da ga je tako pozitivno in široko sprejel škofovski zbor, kateremu je bil v prvi vrsti namenjen kot varno in zanesljivo besedilo za poučevanje katoliškega nauka in posebej za izdelavo krajevnih katekizmov. Prav tako je bil z ugodnim in velikim sprejemom pri vseh članih božjega ljudstva potrjen pomen *Katekizma*, ki so ga mogli spoznati in ceniti v več kakor petdesetih jezikih, v katere je bil doslej preveden.

Zdaj z velikim veseljem potrjujem in uradno objavljam *Kompendij* tega *Katekizma*.

Zelo so si ga zaželeli udeleženci mednarodnega katehetskega kongresa oktobra 2002, ki so na ta način izrazili, da je *kompendij* v Cerkvi zelo potreben. Moj pokojni predhodnik, ki je sprejel takšno željo, je februarja 2003 odločil njegovo pripravo. Uredništvo je zaupal majhni komisiji kardinalov, ki sem ji predsedoval, in kateri so stali ob strani nekateri strokovni sodelavci. Med potekom del je bil osnutek *Kompendija* predložen v mnenje vsem kardinalom in predsednikom škofovskih konferenc, ki so ga v izredni večini naklonjeno sprejeli in ocenili.

Kompendij, ki ga zdaj predstavljam vesoljni Cerkvi, je zvest in zanesljiv povzetek *Katekizma katoliške Cerkve*. V strnjeni obliki vsebuje vse bistvene in temeljne prvine vere Cerkve. Tako sestavlja, kakor je želel moj predhodnik, nekakšen *vademekum*, ki omogoča ljudem – tako verujočim kot neverujočim –, da z enim samim pogledom zaobjamejo celotno panoramo katoliške vere.

V svoji zgradbi, vsebinah in govoric *Kompendij* zvesto odseva *Katekizem katoliške Cerkve*. Kot povzetek bo hkrati pomagal in spodbudil, da bodo ljudje omenjeni katekizem še bolj spoznali in se vanj poglabljali.

Zato z zaupanjem izročam ta *Kompendij* celotni Cerkvi in vsakemu kristjanu posebej, da bi mogel po njem najti v tem tretjem tisočletju nov polet v obnovljenem prizadevanju za evangelizacijo in vzgojo v veri, ki mora zaznamovati vsako cerkveno občestvo in vsakega krščanskega vernika, katerekoli starosti ali narodnosti.

Zaradi svoje jedrnatosti, jasnosti in celovitosti se *Kompendij* obrača na vse ljudi, ki sredi razpršenega sveta z raznovrstnimi sporočili želijo spoznati pot življenja, resnico, ki jo je Bog zaupal Cerkvi svojega Sina.

Naj vsakdo ob branju tega uglednega in verodostojnega besedila, kar *Kompendij* je, zlasti po priprošnji presvete Marije, Matere Kristusa in Cerkve, vedno bolj prepozna in

sprejema neizčrpno lepoto, edinstvenost in aktualnost najodličnejšega Daru, ki ga je Bog podelil človeštvu: svojega edinega Sina, Jezusa Kristusa, ki je »pot, resnica in življenje« (Jn 14,6).

Dano 28. junija 2005, pred slovesnim praznikom svetih apostolov Petra in Pavla, v prvem letu mojega papeževanja.

Benedictus PP XVI

papež Benedikt XVI.

PRVI DEL
IZPOVEDOVANJE VERE

PRVI ODDELEK

»VERUJEM« – »VERUJEMO«

Ta miniatūra predstavlja popolno vrsto šesterih dni stvarjenja vse do skušnjave prvih staršev (prim. 1 Mz 1-3).

»Kako mnogotera so tvoja dela, Gospod!
Vsa si z modrostjo naredil,
zemlja je polna tvojih zakladov.
Glej, veliko in prostrano morje:
tam je brez števila živih bitij,
majhnih in velikih živali.
Tam plovejo ladje,
se sprehaja leviatan, ki si ga ustvaril,
da se igra v njem.
Vsa bitja pričakujejo od tebe,
da jim daš jesti ob pravem času;
kadar jim daješ, pobirajo;
kadar odpreš svojo roko, se z dobrotami nasičujejo.
Slavi moja duša, Gospoda!« (Ps 104,24-28.35).

Še večje je delo odrešenja človeštva in sveta, za katerega Cerkev hvali Gospoda na velikonočno vigilijo:

»Vsemogočni, večni Bog,
čudovit si v svojih delih.
Vsi odrešeni naj spoznajo,
da je bilo stvarjenje sveta čudovito delo,
še čudovitejše pa ob dopolnitvi časov odrešenja sveta
z daritvijo našega velikonočnega Jagnjeta,
našega Gospoda Jezusa Kristusa.«

PRVI ODDELEK

»VERUJEM« – »VERUJEMO«

1. Kakšen je božji načrt za človeka?

Bog, ki je sam v sebi neskončno popoln in blažen, je po svojem načrtu iz čiste dobrote svobodno ustvaril človeka, da bi ga naredil deležnega blaženosti božjega življenja. Ob dopolnitvi časov je Bog Oče poslal svojega Sina kot Odrešenika in Zveličarja ljudi, ki so padli v greh. Sklical jih je v svoji Cerkvi, da po delovanju Svetega Duha postanejo njegovi posinovljeni otroci in dediči njegove večne blaženosti. 1-25

PRVO POGlavJE

ČLOVEK JE »ZMOŽEN« BOGA

»Velik si, Gospod, in hvale velike vreden /.../. K sebi si nas ustvaril in nemirno je naše srce, dokler ne počije v tebi« (sveti Avguštin). 30

2. Zakaj je v človeku hrepenenje po Bogu?

Bog sam, ki je ustvaril človeka po svoji podobi, je zapisal v njegovo srce hrepenenje po gledanju Boga. Tudi če to hrepenenje pogosto zanikamo, Bog ne neha pritegovati človeka k sebi, da bi živel in našel v njem tisto polnost resnice in sreče, ki jo nenehno išče. Človek je po naravi in po poklicanosti religiozno bitje, sposobno, da stopi v občestvo z Bogom. Ta notranja in življenjska vez z Bogom podeljuje človeku njegovo temeljno dostojanstvo. 27-30
44-45

3. Kako je mogoče spoznati Boga s samo lučjo razuma?

31-36 Izhajajoč iz stvarstva, to je iz sveta in človeške osebe, more
46-47 človek s samim razumom z gotovostjo spoznati Boga kot izvir
in cilj vesolja in kot najvišjo dobrino, resnico in neskončno
lepoto.

4. Ali je dovolj sama luč razuma za spoznanje skrivnosti Boga?

37-38 Človek ima pri spoznavanju Boga zgolj z lučjo razuma
mnogo težav. Vrhu tega ne more sam stopiti v notranjost božje
skrivnosti. Zato ga je Bog hotel razsvetliti s svojim razodetjem
ne samo glede resnic, ki presegajo človeško razumevanje,
ampak tudi glede religioznih in nravnih resnic, ki same po sebi
niso dostopne razumu, da jih morejo spoznati vsi brez težave,
s trdno gotovostjo in brez primesi zmote.

5. Kako je mogoče govoriti o Bogu?

39-43 O Bogu je mogoče govoriti vsem ljudem in z vsemi ljudmi,
48-49 izhajajoč iz popolnosti človeka in drugih ustvarjenih bitij, ki
so odsev, čeprav omejen odsev neskončne popolnosti Boga
samega. Treba je seveda nenehno očiščevati našo govorico
vsega tistega, kar ima v podobi izraženega in nepopolnega, saj
dobro vemo, da ne bomo nikoli mogli v polnosti izraziti ne-
skončne skrivnosti Boga.

DRUGO POGlavJE

BOG PRIHAJA ČLOVEKU NAPROTI

BOŽJE RAZODETJE

6. Kaj Bog razodeva človeku?

50-53 Bog se v svoji dobroti in modrosti razodeva človeku. Z
68-69 dejanji in besedami razodeva samega sebe in svoj dobrotni
načrt, ki ga je v Kristusu od vekomaj naprej določil v blagor
človeštva. Ta načrt obstaja v tem, da po milosti Svetega Duha

KAZALO

Motu proprio	5
Uvod	11

PRVI DEL IZPOVEDOVANJE VERE

Prvi oddelek: »Verujem« - »verujemo«	19
Prvo poglavje: ČLOVEK JE »ZMOŽEN« BOGA	21
Drugo poglavje: BOG PRIHAJA ČLOVEKU NAPROTI	22
Božje razodetje	22
Predajanje božjega razodetja naprej	24
Sveto pismo	25
Tretje poglavje: ČLOVEK ODGOVARJA BOGU	27
Verujem	27
Verujemo	28
Drugi oddelek: Izpovedovanje krščanske vere	31
Credo	33
Prvo poglavje: VERUJEM V BOGA OČETA	37
Veroizpovedni obrazci	37
»Verujem v Boga, Očeta vseмогоčnega, Stvarnika nebes in zemlje«	38
Nebo in zemlja	43
Človek	44
Padec	46
Drugo poglavje: VERUJEM V JEZUSA KRISTUSA, EDINEGA BOŽJEGA SINA	47
»In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega«	48
»Jezus Kristus je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Device Marije«	49

»Jezus Kristus je trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen«	55
»Jezus Kristus je šel v predpeklo, tretji dan od mrtvih vstal«	58
»Jezus je šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta Vsemogočnega«	60
»Od ondod bo prišel soditi žive in mrtve«	60
Tretje poglavje: VERUJEM V SVETEGA DUHA	61
»Verujem v Svetega Duha«	61
»Verujem ... sveto katoliško Cerkev«	63
<i>Cerkev v božjem načrtu</i>	63
<i>Cerkev: božje ljudstvo, Kristusovo telo, tempelj Svetega Duha</i>	64
<i>Cerkev je ena, sveta, katoliška in apostolska</i>	66
<i>Verniki: hierarhija, laiki, posvečeno življenje</i>	70
»Verujem ... občestvo svetih«	73
<i>Marija, Kristusova mati in mati Cerkve</i>	74
»Verujem ... odpuščanje grehov«	75
»Verujem ... vstajenje mesa«	75
»Verujem ... večno življenje«	76
»Amen«	78

DRUGI DEL

OBHAJANJE KRŠČANSKE SKRIVNOSTI

Prvi oddelek: Zakramentalni red odrešenja	83
Prvo poglavje: VELIKONOČNA SKRIVNOST V ČASU Cerkve	85
Liturgija – delo svete Trojice	85
Velikonočna skrivnost v zakramentih Cerkve	86
Drugo poglavje: ZAKRAMENTALNO OBHAJANJE VELIKONOČNE SKRIVNOSTI	88
Obhajanje cerkvenega bogoslužja	88
<i>Kdo obhaja zakramente?</i>	88
<i>Kako obhajati zakramente?</i>	89
<i>Kdaj obhajati zakramente?</i>	90

<i>Kje obhajati zakramente?</i>	91
Liturgične različnosti in ena sama skrivnost	91
Drugi oddelek: Sedem zakramentov Cerkve	93
Prvo poglavje: ZAKRAMENTI UVAJANJA V KRŠČANSTVO	97
Zakrament krsta	97
Zakrament birme	100
Zakrament evharistije	101
Drugo poglavje: ZAKRAMENTA OZDRAVLJANJA	106
Zakrament pokore in sprave	106
Zakrament bolniškega maziljenja	110
Tretje poglavje: ZAKRAMENTA V SLUŽENJU OBČESTVA	
IN POSLANSTVA	111
Zakrament svetega reda	112
Zakrament svetega zakona	115
Četrto poglavje: DRUGA LITURGIČNA OPRAVILA	118
Zakramentali	118
Krščanski pogreb	119

TRETJI DEL ŽIVLJENJE V KRISTUSU

Prvi oddelek: Človekova poklicanost: Življenje v Duhu.	125
Prvo poglavje: DOSTOJANSTVO ČLOVEKOVE OSEBE	127
Človek kot božja podoba	127
Naša poklicanost k blaženosti	127
Človekova svoboda	128
Nравnost strasti	130
Vest	130
Kreposti	131
Greh	134
Drugo poglavje: ČLOVEŠKA SKUPNOST	136
Oseba in družba	136
Udeleženosť pri družbenem življenju	137

Socialna pravičnost	138
Tretje poglavje: BOŽJE ODREŠENJE: POSTAVA IN MILOST	139
Nravna postava	139
Milost in opravičenje	141
Cerkev, mati in učiteljica	142
Drugi oddelek: Deset božjih zapovedi	145
Prvo poglavje: »LJUBI GOSPODA, SVOJEGA BOGA, Z VSEM SRCEM IN Z VSO DUŠO IN Z VSEM MIŠLJENJEM«	151
Prva zapoved: Jaz sem Gospod, tvoj Bog. Ne imej drugih bogov poleg mene	151
Druga zapoved: Ne skruni božjega imena	153
Tretja zapoved: Posvečuj Gospodov dan	153
Drugo poglavje: »LJUBI SVOJEGA BLIŽNJEGA KAKOR SAM SEBE«	154
Četrta zapoved: Spoštuj očeta in mater	154
Peta zapoved: Ne ubijaj	157
Šesta zapoved: Ne prešuštuj	161
Sedma zapoved: Ne kradi	165
Osma zapoved: Ne pričaj po krivem	168
Deveta zapoved: Ne želi svojega bližnjega žene	170
Deseta zapoved: Ne želi svojega bližnjega blaga	171

ČETRTI DEL KRŠČANSKA MOLITEV

Prvi oddelek: Molitev v krščanskem življenju	177
Prvo poglavje: RAZODETJE O MOLITVI	179
Razodetje o molitvi v Stari zavezi	179
Jezus v polnosti razodene in udejanji molitev	181
Molitev v času Cerkve	182
Drugo poglavje: IZROČILO O MOLITVI	183
Pri izviri molitve	184
Pot molitve	184
Voditelji za molitev	185

Tretje poglavje: ŽIVLJENJE MOLITVE	186
Izrazi molitve	186
Molitveni boj	187
Drugi oddelek: Gospodova molitev: Oče naš	189
»Povzek celotnega evangelija«	191
»Oče naš, ki si v nebesih«	192
Sedem prošenj	193
Dodatek	199
A) Splošne molitve	201
B) Obrazci katoliškega nauka	218
Stvarno kazalo	223
Kazalo	239